

Ureja: glavni in odgovorni urednik Katarina Smodej in odbor za informiranje, ki ga sestavljajo: Stane Primožič — predsednik, Ivan Mauser — podpredsednik in člani: Olga Abramič, dipl. inž., Jošt Bajželj, Marinka Farčnik, Zlata Humer in Slavka Rojina. Tisk: CP »Gorenjski tisk« v Kranju

LETO XV. — 31. III. 1971 — št. 3

tekstilec

Iz vsebine:

- Dom v Novigradu odprt 1. maja
- Letos povišana sredstva za rekreacijo
- Posvetovanje tržnih inšpektorjev o problemih kontrole kvalitete uvoženega in domačega blaga
- Akcijski program predilnic
- Posojila za individualne graditelje
- Interna modna revija na Bledu
- 3. nagradna križanka

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TEKSTILINDUS — KRANJ

Dom v Novigradu odprt 1. maja!

Na podlagi sklepa Delavskega sveta podjetja je svet delovne enote prehrane in oddiha sklenil, da se bo koncem marca in prve dni aprila vpisovalo za letovanje v Novigradu. Dom bo odprt od 1. maja do 30. septembra letos. Članom kolektiva v zvezi s tem objavljamo naslednje podatke:

Vpisovanje za obrat I bo v pisarni blagajne DEPO (nad menzo), za obrat II pa v učilnici izobraževalnega centra in sicer: obrat I: 30. 3., 1. 4., 6. 4. in 8. 4. 1971 od 6. do 15. ure. obrat II: 31. 3., 2. 4., 7. 4. in 9. 4. 1971 od 6. do 15. ure.

Ostale dneve se prijav ne bo sprejemalo. Prijave se sprejemajo samo osebno.

Ob vpisu plača vsak delavec 50 dinarjev akontacije za 8 dni letovanja, oziroma 100 dinarjev za 15 dni letovanja. Otroci, ki vzamejo polovični obrok, plačajo polovično akontacijo, če pa vzamejo cel obrok, velja zanje isto kot za odrasle. Akontacije se bodo vračala le v izjemnih primerih (bolezen, smrt v družini, služba).

Za počitniška domova v Bohinju in na Krvavcu se nočnine vplačajo vnaprej, to je ob vpisu.

Prednost pri vpisu imajo člani kolektiva s kolektivnim dopustom in člani s šoloobveznimi otroki. Le-ti se naj prijavijo v prvih dneh vpisovanja.

CENE PENZIONA

Letos bodo cene penziona nekoliko višje in sicer:

	SEZONA		IZVENSEZONA	
	nove hišice	stare hišice	nove hišice	stare hišice
1. celi obroki				
člani kolektiva, svojci, ki jih vzdržujejo in upokoenci	30,00	28,00	25,00	23,00
zaposleni svojci, tuji gostje	42,00	40,00	37,00	35,00
priložnostni gostje (1—3 dni)	48,00	44,00	43,00	39,00
inozemski gostje	80,00	75,00	70,00	65,00
2. polovični obroki				
otroci članov kolektiva	19,50	17,50	17,00	15,00
otroci tujih gostov	27,00	25,00	24,50	22,50
otroci priložnostnih gostov	32,00	28,00	29,50	25,50
otroci inozemskih gostov	55,00	50,00	45,00	40,00
3. nočnine za Bohinj				
člani kolektiva, svojci, ki jih vzdržujejo in upokoenci	5,00 dinarjev			
zaposleni svojci, tuji gostje	8,00 dinarjev			
4. nočnine za Krvavec				
člani kolektiva, svojci, ki jih vzdržujejo in upokoenci	3,00 dinarjev			
zaposleni svojci, tuji gostje	6,00 dinarjev			
5. šotornina v Novigradu	5,00 dinarjev			

V ceni penziona ni vračunana turistična taksa, katero ob prihodu v dom plača vsak gost od 10. leta starosti dalje. Za Novigrad znaša turistična taksa do 30. 6. 1971 in od 1. 9. 1971 dalje 1,50 dinarjev, od 1. 7. do 31. 8. 1971 pa 2 dinarja dnevno.

Posamezni interesenti naj se prijavijo po predhodnih medsebojnih dogovorih, tako da bodo vsa ležišča zasedena. Če se bo kdo prijavil za letovanje v času, ko ima kolektivni dopust, v domu pa bo že vse zasedeno, bomo take primere reševali skupno s prizadeto osebo in obratovodstvom.

Po končanem vpisovanju, to je od 10. aprila dalje, bomo vsa prosta mesta oddali na razpologo interesentom iz drugih podjetij.

Izmenje za Novigrad bodo dvakrat tedensko in sicer vsak torek in petek. Cena prevoza v obe smeri

ri je za člane kolektiva in svojce, ki jih vzdržuje 30 dinarjev, za ostale goste pa 60 dinarjev.

Otroci do 4. leta starosti imajo prevoz brezplačen, od 4. leta do 10. leta pa plačajo polovično ceno. Odhod avtobusa bo ob torkih in petkih ob 6. uri izpred vratarne obrata I.

Izmenje za počitniški dom Bohinj bodo vsak ponedeljek, za koč na Krvavcu pa vsako soboto. V Bohinj posebni avtobus ne bo vozil.

Dom v Novigradu bo odprt od 1. maja do 30. septembra; glavna

Posvetovanje tržnih inšpektorjev o problemih kontrole kvalitete uvoženega in domačega blaga

Koncem februarja je poteklo v Kranju zvezno strokovno posvetovanje o problemih inšpekcijskega nadzora in kontrole kvalitete uvoženega in domačega tekstila. Posvetovanje je potekalo v prostorih skupščine občine Kranj in se ga je udeležilo več kot 50 tržnih inšpektorjev iz vse Jugoslavije ter predstavnikov delovnih organizacij.

Posvetovanje je potekalo po sprejetem programu. Najprej so bili na vrsti referati in koreferati z naslednjimi temami:

— aktivnost organov tržne inšpekcije v kontroli kvalitete industrijskih proizvodov,

— problemi kontrole kvalitete uvoženega in domačega tekstila,

— značaj standardizacije tekstilnih proizvodov pri nas in v svetu za normiranje nivoja kvalitete tekstilnih surovin, polproizvodov in finalnih proizvodov,

— nekatere izkušnje v kontroli kvalitete uvoženega bombaža in tekstilnih proizvodov za široko potrošnjo,

— rezultati in problemi v kontroli kvalitete uvožene volne in drugih tekstilnih proizvodov in

— tehnična kontrola kvalitete v tekstilnih proizvodnih organizacijah.

Referatom je sledila diskusija, popoldne pa so si v naši tovarni vsi tržni inšpektorji ogledali kontrolo gotovih proizvodov. Pregledali so nekaj komadov in ugotavljali pravilnost ocenitve tkanin. O samem delu tehnične kontrole v našem podjetju so se pohvalili in priznali njeno objektivnost.

Kot predstavnik našega podjetja je na posvetu sodeloval tovariš Miran Novak, direktor tehnične kontrole, ki je podal referat z naslovom:

TEHNIČNA KONTROLA KVALITETE V TEKSTILNIH PROIZVODNIH ORGANIZACIJAH

Zaradi pomembnosti bomo članom kolektiva objavili referat v celoti in sicer v dveh nadaljevanjih:

Organizacija tehnične kontrole kvalitete v tekstilnih podjetjih je določena s statutom tovarne. Njeno delo mora biti predvsem samostojno in neodvisno od mnenj in stališč drugih organov podjetja. Če hoče tehnična kontrola v redu vršiti svoje delo, potem mora upoštevati:

1. vse zakone in predpise
2. jugoslovanske in mednarodne standarde
3. proizvodne specifikacije podjetja
4. interne tehnične normative
5. posebna svojstva tekstilnih proizvodov
6. pravilnik o ocenitvi kvalitete tkanin in
7. vse dogovore v kupo-prodajnih pogodbah.

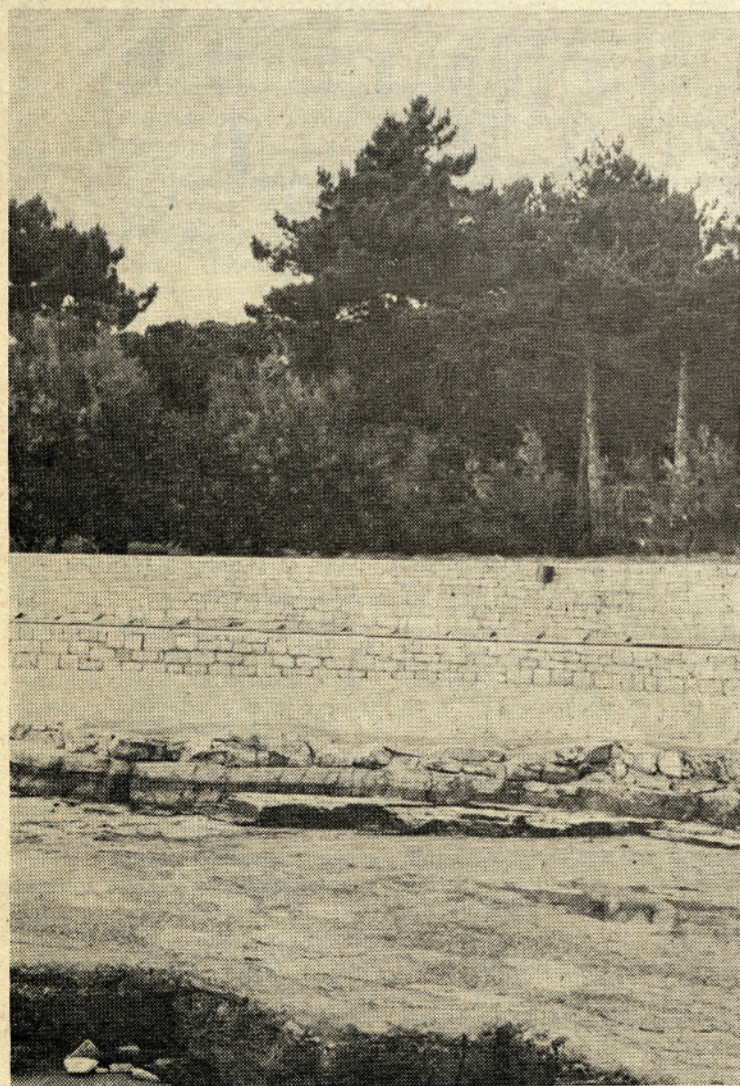
Tehnično kontrolo delimo v:

— vhodno kontrolo surovin in tekstilnih pomožnih sredstev in — medfazno obratno in končno kontrolo: preje, surovih ter gotovih tkanin.

Nameni tehnične kontrole je, da s svojimi posegi v surovinsko bazo in sam tehnološki proces pravočasno prepreči izdelavo večjih količin slabe kvalitete in da na koncu tehnološkega procesa pravilno razvršča proizvodnjo v regulirane skupine.

R. S.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Plaža v Novigradu bo kmalu oživila

Letos povišana sredstva za rekreacijo

Že vrsto let nazaj je bilo čutiti težnjo članov kolektiva, da bi se povišala sredstva za rekreacijo. Prav tako pa je bilo že večkrat izraženo mnenje, naj bi odpadel posebni regres za letovanje v počitniških domovih.

Te težnje pa so se uresničile v mesecu marcu, saj je Delavski svet obravnaval to vprašanje in sprejel spremembe Pravilnika o razdeljevanju sredstev za rekreacijo. Da bi bili člani kolektiva s temi spremembami seznanjeni, objavljamo nekaj glavnih določil:

Sredstva za rekreacijo se bodo delila med 20. in 25. aprilom, oziroma po sklepu Delavskega sveta.

Vsak delavec bo prejel 250 dinarjev, vajenci in delavci v priučevanju pa 175 dinarjev za celoletno zaposlitev v podjetju. Novost je tudi, da imajo upokoenci, ki se bodo upokojili tekom leta, pravico do polnih sredstev za rekreacijo.

Delavci, ki ne izpolnjujejo pogoja celoletne zaposlitve, pa so upravičeni do zneska, ki jim pripada za vsak polni mesec zaposlitve. Tako bo na primer delavec, ki se zaposli tekom leta, upravičen do 21 dinarjev, vajenec ali delavec v priučevanju pa 14,50 dinarjev za vsak polni mesec zaposlitve.

Iz »Informacij« občinskega sindikalnega sveta

V skrajšani obliki objavljamo, poročilo občinskega sindikalnega sveta Kranj o delu pravne posvetovalnice, komisije za šport in rekreacijo in komisije za dodeljevanje izrednih podpor socialno ogroženim članom sindikata za leto 1970 ter podatke o osebnih dohodkih zaposlenih v občini Kranj v letu 1970. Občinski sindikalni svet pa je v februarju sprejel tudi okvirni program dela za letošnje leto.

PRAVNA POSVETOVALNICA

V letu 1970 se je delo pravne posvetovalnice časovno skrčilo, ker je v poletnih mesecih poslovala enkrat tedensko, v preostalem času pa dvakrat tedensko. Nasvetov in zaščit pri pravni posvetovalnici je v tem času iskalo 309 članov sindikata, ki so zahtevali pojasnila in napotke za ravnanje v konkretnih primerih. Značilen je bil velik porast problemov zaradi premeščanja delavcev (56 primerov), pokojninsko invalidske zadeve — 51, nagrajevanje oziroma osebni dohodki — 38, odpovedi delovnega razmerja — 32, itd.

Večjemu številu zadev, ki jih je pravna posvetovalnica obravnavala, bi se bilo moč izogniti s popolnejšimi, manj zastarelimi splošnimi akti delovnih organizacij, pa

tudi z boljšo obveščenostjo delavcev o njihovih pravicah in dolžnostih, ki so jim dane po zakonitih in samoupravnih predpisih.

SPORT IN REKREACIJA

Sportno rekreativna dejavnost se je tekom zadnjih let vidno izboljšala, vendar pa bo potrebno doseči še večjo množičnost in pestrost v posameznih panogah. Program je bil razdeljen na zimski in letni del. V zimskih športih, posebno za veslalom, je bilo množično zanimanje, saj se je zadnjega tekmovanja v okviru občine udeležilo prek 300 članov sindikata iz 35 organizacij.

V letnih športnih igrah se kaže množičnost v malem nogometu, kegljanju, odbojki in streljanju; za plavanje, košarko in balinanje pa še vedno ni pravega zanimanja, čeprav so sredstva na razpolago.

Komisija si bo v bodoče prizadevala in iskala nove oblike in načine delovanja ter popularizacije športa in rekreacije z željo, da bo v takšna tekmovanja vključila čimvečje število članov sindikata.

KOMISIJA ZA DODELJEVANJE IZREDNIH PODPOR

Komisija je v letu 1970 obravnavala 114 prošelj za dodelitev

enkratnih podpor. Pomoč je bila odobrena v 81 primerih, 27 je bilo odklonjenih, ker prosilci niso izpolnjevali pogojev, nekaj prošelj pa so reševali drugi organi.

Komisija je tako za 81 primerov izplačala 24.960,75 dinarjev pomoči ali poprečno 280 dinarjev, obdarila pa je tudi onemogle v Preddvoru. Za lansko leto je bilo na razpolago 30.000 dinarjev sredstev, porabljenih pa skupno 26.792,15 dinarjev. Ostanek sredstev je dala komisija v rezervni sklad, ki se bo lahko izkoristil v letu 1971, če se bo pokazala potreba po višjih izplačilih oziroma če bo naraslo število upravičencev.

OSEBNI DOHODKI ZAPOSLENIH V INDUSTRIJI OBČINE KRANJ

Gospodarska organizacija	Povprečni OD		Leto 1969
	December 1970	Leto 1970	
Elektro	1.637	1.878	1.655
IKOS	1.424	1.317	1.129
Iskra	1.298	1.153	939
Exoterm	2.704	1.690	1.576
Kranjske opekarne	1.266	1.243	910
Tekstilindus	1.160	1.042	833
IBI	1.858	1.365	994
Konfekcija Triglav	1.149	1.022	836
Planika	1.409	1.187	989
Sava	1.790	1.424	1.191
Gorenjski tisk	3.475	1.974	1.560
INDUSTRIJA skupaj:	1.458	1.230	1.004

S prihodom pomladi se nadaljujejo zemeljska dela. V izgradnji je kanalizacijski vod novega prizidka plemenitilnice I

PROGRAM DELA OBČINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA

S programom nalog občinski sindikalni svet Kranj stopa v drugo leto svojega delovanja. Kot v preteklem letu bodo tudi letos občinski svet in njegovi organi skupaj s strokovnimi odbori, posvetili najaktualnejšim vprašanjem s področja gospodarjenja, samoupravljanja, nagrajevanja, družbenega standarda, kulture in izobraževanja, socialnega varstva in drugih dejavnosti vso pozornost, skratka problemom, ki bodo zadevali življenje in delo članov sindikata.

V letu 1971 bodo občinski sindikalni svet in njegovi organi aktivneje sodelovali z osnovnimi sindikalnimi organizacijami, z občinskimi sindikalnimi sveti Gorenjske, Republiškim svetom ZS Slovenije in republiški strokovnimi odbori sindikatov.

Poleg tega pa bo tesno sodelovanje obstajalo tudi s samoupravnimi organi, družbeno-političnimi organizacijami v občini, Skupščino občine ter njenimi organi.

Na II. konferenci slovenskih sindikatov sta bila sprejeta Statut Zveze sindikatov Slovenije in dokument o političnih ciljih in nalogah slovenskih sindikatov. Oba dokumenta dajeta podlago za delo občinskega sindikalnega sveta, obenem pa vzpodbudo in oporo za aktivnost. Zato bo pri podrobnejšem programiranju za letošnje obdobje, treba oceniti programirane naloge tudi z vidika stališč in ciljev zapisanih v teh dokumentih in določiti konkretne naloge za njihovo uresničitev.

R. S.

Posojila za individualne graditelje

V našem podjetju imamo evidentiranih 270 individualnih graditeljev stanovanjskih hiš, ki imajo vloženo prošnjo za dodelitev kredita. Te prošnje so se nabrale v zadnjih treh letih, ko podjetje za te namene ni imelo na razpolago finančnih sredstev. Ker so torej nekatere prošnje stare že 3 leta, bo verjetno po pregledu nekaj manj prosilcev, saj so se nekateri med tem časom že vselili v zgrajeno hišo, nekateri pa tudi ne izpolnjujejo pogojev po Pravilniku o delitvi stanovanj in posojil, ker še niso pričeli z gradnjo.

Pretežna večina prosilcev pa je takšnih, ki so nujno potrebni pomoči s strani podjetja, da si lahko rešijo stanovanjski problem. Zavoljo tega je delavski svet podjetja na seji dne 9. marca sprejel sklep, da se letošnja razpoložljiva sredstva razdeli kot posojilo prosilcem, ki sami rešujejo stanovanjski problem z gradnjo lastne stanovanjske hiše.

Odbor za stanovanjske zadeve je na seji dne 17. marca problematiko temeljito pretehtal in je bil mnenja, da se ta sredstva razdeli tako, da z njimi rešimo čimveč prosilcev, pri čemer pa naj se upošteva dograjena faza gradnje, stanovanjske in socialne razmere prosilca.

Tako je odbor za stanovanjske zadeve na vseh oglasnih deskah v podjetju objavil naslednji

RAZPIS

posojila za individualno gradnjo

1. Višina skupnih sredstev v letu 1971, ki so predvidena za razdelitev prosilcem za individualno gradnjo je 1.200.000,00 ND

2. Maksimalni znesek, ki ga prosilec lahko dobi kot posojilo je 30.000,00 ND

Prosilcu, ki je že dobil kredit v te namene, se lahko še dodeli kredit, vendar skupna višina dodeljenega kredita s strani podjetja ne more presegati 3.000,00 dinarjev.

3. Za individualno gradnjo je šteti le tisto gradnjo, s katero prosilec dobi nove in ustrezne stanovanjske prostore, ki jih potrebuje zase oziroma za svojo družino in za katero ima tudi gradbeno dovoljenje.

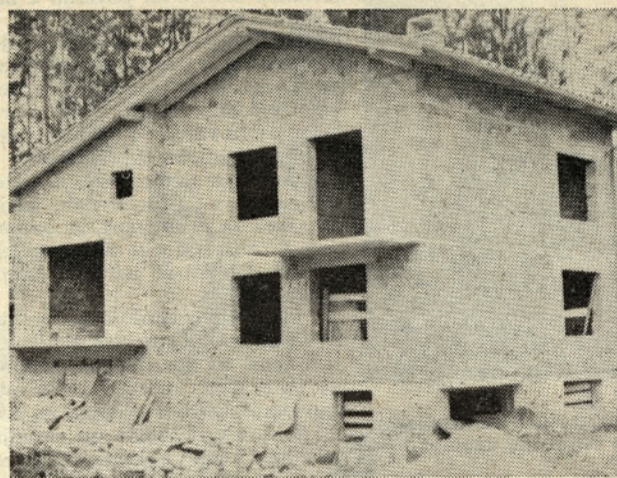
PROSILEC MORA IZPOLNJEVATI NASLEDNJE POGOJE:

a) Da je najmanj 3 leta zaposlen v našem podjetju.

b) Da ima dograjeno I. fazo gradnje, prednost pa imajo pri tem tisti prosilci, ki imajo že dograjeno III. fazo gradnje in tisti, ki imajo stanovanje last podjetja, pa se bodo letos selili.

c) Da ima pred 25. 3. 1971 vloženo prošnjo za kredit.

d) Da ima gradbeno dovoljenje.

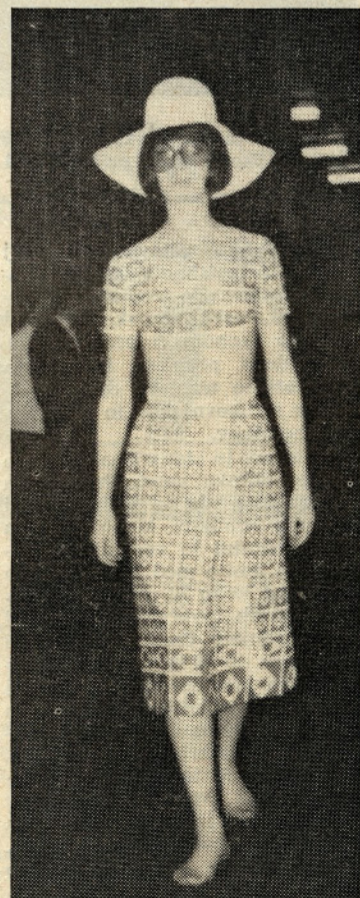
Bodoči dom enega naših delavcev v izgradnji

Prosilci bodo o rešitvi njihove prošnje obveščeni najkasneje do 10. maja 1971.

Z ozirom na visoke cene gradbenega materiala, je v razpisu določena maksimalna višina sredstev, ki jih prosilec lahko dobi kot posojilo, dokaj nizka, to odbor z ozirom na število prosilcev ni mogel določiti drugače z ozirom na razpoložljiva sredstva. (Predvidevamo, da bo od 270 prosilcev najmanj dve tretjini takšnih, ki bodo prišli v poštev za dodelitev kredita).

Pri določevanju kriterijev za dodelitev kredita je odbor za stanovanjske zadeve med drugim sprejel tudi sklep, da imajo prednost pri dodelitvi kredita tudi tisti, ki imajo stanovanje last podjetja. Odbor za stanovanjske zadeve se je za ta kriterij odločil predvsem zaradi tega, ker imamo med prosilci za stanovanja nekaj posameznikov, ki zaradi težkih socialnih razmer ne morejo prihraniti denarja za odkup stanovanja. Take primere podjetje rešuje z izpraznjenimi stanovanji, katera zapustijo delavci, ki si zgradijo lastne hiše ali odkupijo novo stanovanje.

H. F.

Eden izmed modelov, prikazan na interni modni reviji na Bledu (stran 4)

Motnje krvnega obtoka v spodnjih okončinah - bolezen današnjega časa

Po najnovejših statističnih podatkih boleha v Jugoslaviji najmanj dva milijona prebivalstva zaradi sprememb na ožilju spodnjih okončin, kar povzroča motnje krvnega obtoka. V naših specialističnih ustanovah in inštitutih za medicino dela so ugotovili, da od tega števila odpade okrog 70 odstotkov na delavke oziroma delavce zaposlene v industriji, posebej če njihovo delovno mesto zahteva stoječe delo. S svojo boleznijo je vsak pacient nehoti postal član velike družine bolnikov, ki trpijo za motnjami obtoka v spodnjih okončinah. Strokovnjaki se zavedajo da se ta družina nenehno povečuje. Marsikaj o vzrokih te bolezni nam je že znanega, priznati pa moramo, da je pri njej tudi precej nepojasnjena.

Predvsem si nismo še na jasnem kako preprečiti nadaljnje naraščanje števila bolnikov s to boleznijo, kako obvarovati že naše otroke, da ne bodo trpeli zaradi istih težav.

Raziskave na tem področju se nadaljujejo. Naše farmacevtske tovarne zelo intenzivno delajo na tem problemu, seveda v najtesnejšem sodelovanju z znanimi jugoslovanskimi in tujimi strokovnjaki s tega področja medicine. Preučujejo najrazličnejše vplive na bolezen, ki jo označujemo kot cirkulacijsko pretočne motnje v spodnjih okončinah, načine in možnosti preprečevanja in posebej zdravljenja te bolezni. Da bi se kar koli doseglo na tem področju, je nujno potrebno poleg prizadevanja strokovnjakov v naših zdravstvenih ustanovah in farmacevtskih tovarnah tudi disciplinirano sodelovanje bolnikov. Samo na ta način

cer misli in da se zaradi te bolezni izgubi najmanj toliko delovnih ur kot pri gripi.

Clani delovnih kolektivov v tovarnah, posebej tam, kjer proizvodnja še ni na zadostni tehnični ravni, morajo zaradi narave svojega poklica pretežni del delovnega časa stati.

To velja tudi za delavce v kmetijstvu, gradbeništvu, komunalnih podjetjih itd. Če še navedemo, da so ogrožene osebe, o katerih smo pravkar govorili, nepoučene o vajah, ki jih je potrebno izvajati v odmorih na delovnem mestu, da bi se preprečile motnje obtoka v spodnjih okončinah, potem je jasno, da je ta problem v naši državi še vedno na mrtvi točki in da ga je potrebno čim prej aktualizirati. Zato mora zdravstvena služba, posebej služba medicine dela, bolj spremljati pojave motenj obtoka na spodnjih okončinah, ker bi pravočasni ukrepi in zdravljenje gotovo pozitivno vplivali na izboljšanje stanja pri nas.

V takih pogojih in pri takih poraznih rezultatih bi zdravstvena služba točno morala določiti organizacijo dela na tem problemu, kot tudi strokovni profil zdravnikov ki bi teamsko obdelovali bolnike s prevarikoznim in varikoznim sindromom (zdravnik splošne medicine, dermatovenerolog, kirurg za ožilje itd.).

Ko se je davni prednik današnjega modernega človeka postavil na zadnje noge in začel uporabljati sprednje kot bodoče roke, nikakor ni mogel predvidevati, kakšne posledice bodo in koliko jih bo. Ena od nezaželjenih je poslabšanje krvnega obtoka v spodnjih okončinah,

Za hladnejše poletne dneve 'midi' obleka za vse starosti

žil odvodnic, ki se prenaša na v bližini potekajoče vene, vsrk s strani srca in še drugi.

Iz povedanega je razumljivo dvojje; da bo odtok toliko težji in počasnejši kolikor se kri zbira in odteka iz srca bolj oddaljenih delov telesa, kot je to prav slučaj s spodnjimi okončinami. In drugič, da bo kri zastajala in bo odtok oviran, če katerikoli od sistemov, ki sodelujejo v odtoku, odpove.

Če pa pride do zastajanja krvi v spodnjih okončinah, če je torej odtok oviran in počasen, sledijo najrazličnejše spremembe predvsem na teh mestih, a pozneje lahko tudi drugod. Ravno to vidimo pri krčnih žilah, posebno če so močnejše razvite.

V največjem številu primerov je nastanek krčnih žil povezan z naslednjimi činitelji:

1. Določena nagnjenost k razvoju krčnih žil je že prirojena. V nekaterih družinah se pojavljajo krctice pogosteje kot v drugih. V enem primeru gre za razvojne napake v ožilju, njih zgradbi, razvejanosti, v drugem pa za splošno slabost tistega gradiva v žilnih stenah, ki je odločilno za elastičnost in odpornost. V tretjem gre za povezavo teh dveh med seboj ali teh še z drugimi.

2. Pridobljene motnje v obtoku, ki jih ni malo skozi vse življenje; med temi so posebno pomembne vse tiste, ki na določen način ovirajo odtok, zaradi pritiska na žile kot je to v nosečnosti, pri razvoju neke bule v mali medenici ali v trebuhu, zaradi močnega podvezovanja okončine, zarastline v okolici itd. Posebno so pomembne okvare ožilja samega, na primer poškodbe, vnetja, različne spremembe pod vplivom hormonov, prehrane itd. Večina teh namreč okvari zaklopke, ki potem ne zadržujejo krvi, ampak ta prosto pada navzdol. Prezreti ne smemo niti tistih motenj in okvar, ki nasploh ovirajo ali otežkočajo odtok, kot so močnejše ploska stopala, posledice poškodb, na primer zlomov goleni, večjih brazgotin poranitev in končno način življenja ter poklic. V najrazličnejših in najbolj pisanih kombinacijah teh in drugih činiteljev prihaja vedno do podobne slike. Kri ne odteka več normalno iz prizadetega območja, kopiči se v posameznih predelih in pritiska od znotraj na žile. Ker so te manj odporne, se počasi širijo. Ko so se razširile, so zaklopke, če so še sploh ohranjene, še bolj odmaknjene in slabše opravljajo svojo funkcijo, zato je odtok slabši, stene se čedalje močnejše širijo. Tako nastanejo različno oblikovane razširitve žil; enkrat na daljšem odseku, drugič na manjšem v obliki vrečk, naznane ena nad drugo, tretjič kot drobna mreža itd. Prizadete

(Nadaljevanje na 6. strani)

Interna modna revija na Bledu

Vsaka proizvodna organizacija si prizadeva, da poveča svojo prodajo s tem, da doseže čimboljši finančni rezultat. Če hoče podjetje doseči ta cilj, mora obdržati kupce, po možnosti pa njih število tudi povečati. Težiti mora predvsem za tem, da zadovolji njihov okus in da prodaja proizvode po ceni, ki jim odgovarja, pri čemer se mora ozirati tudi na konkurenco.

novostmi, ki smo jih pripravili za letošnje leto, smo organizirali interno modno revijo v Golf hotelu na Bledu. Ta oblika propagande se je v preteklih letih pokazala kot izredno učinkovita, toda ni bila pripravljena v primernem času. V preteklih dveh letih smo namreč pripravili interni modni reviji v času sejma mode v Ljubljani, kar se je izkazalo za neprimerno ravno zaradi tega, ker so stranke med sejmom preveč zasedene.

Na naši interni modni reviji smo pokazali pestrotkane in tiskane vzorce, ki so trenutno najbolj aktualni. 60 izdelanih modelov je imelo namen seznaniti povabljenе poslovne prijatelje s praktično uporabnostjo naših izdelkov. Program je obsegal modele za šport, službo, počitnice, popoldanske ure in za nočni počitek. Lepo število modelov je bilo prikazanih tudi za moški svet. Predloženi modeli so bili od navzočih sprejeti z velikim navdušenjem.

Novost letošnjega poletja za vitka dekleta

Potrošnika je potrebno čimbolje seznanjati s proizvodi, njihovo kvaliteto in uporabnostjo ter hkrati upoštevati tudi njihove želje, zahteve in potrebe, kar je postalo danes nujnost. V preteklih letih podjetja niso dosti posvečala veliko pozornosti propagandi, saj jim to ni bilo potrebno, ker je prodaja nemoteno tekla.

Z željo, da bi naše kupce čimbolje seznanili z našimi izdelki in

Še en model za spremljevalke modnih novosti

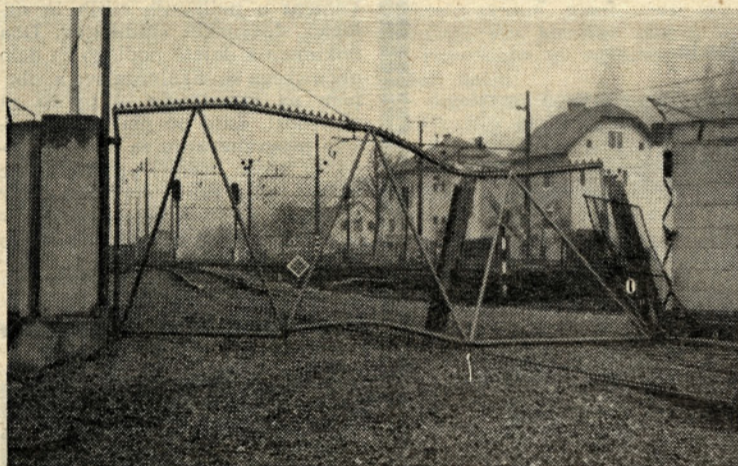
Kljub nenadnemu slabemu vremenu v ostalih republikah se je modne revije udeležilo okoli 130 ljudi iz približno 50 podjetij. Efekt modne revije se je odrazil v prodajnem oddelku, predvsem v velikem obisku kupcev, kateri so napravili še dokaj solidne zaključke. Rezultat te modne revije se bo tudi pokazal na zaključkih sejma za konfekcionarje, kateri bo od 15. do 20. marca v Beogradu in na sejmu »SETEX« v Ljubljani. Veliko zanimanje konfekcionarjev je bilo tudi za naše modele, kateri so bili izvorni in domiselni. Od takega načina prikazovanja naših tkanin — v ugodnejšem časovnem obdobju — pričakujemo v bodoče še večji uspeh.

R. S.

**Sodelujte
v
Tekstilcu**

Tudi za moški svet prikladen model za poletne popoldneve

15. marca je železniški vagon trčil v vrata na našem industrijskem tiru. Do škode ne bi prišlo, če bi imela vrata ob strani zaklopko

se bo lahko ustavilo ali vsaj zmanjšalo nenehno naraščanje takih bolnikov. To vsekakor ni samo medicinski, ampak tudi hud socialno ekonomski problem moderne dobe, problem, ki zahteva sistematično teamsko delo, entuziazem strokovnjakov in prizadevnost bolnikov.

Raziskave in statistična obdelava motenj obtoka spodnjih okončin so pokazale, da se v Jugoslaviji odstotek bolnikov, ki boleha zaradi prevarikoznim in varikoznim sindromom giblje med 10 in 20 % in sicer med 30. in 70. letom starosti. V nekaterih tovarnah v Sloveniji so v zadnjem času strokovnjaki našli tudi do 50 % članov kolektiva, ki so prizadeti zaradi motenj obtoka v spodnjih okončinah in potrebujejo zdravljenje. To je vsekakor zelo zaskrbljujoče poročilo. Ta bolezen, ki jo nekateri imenujejo minus varienta pokončne drže človeka, je torej resnična in potencialna nevarnost za vse ljudi.

Statistika je pokazala, da so motnje obtoka v spodnjih okončinah bolj pogostne pri osebah, ki dalj časa stojijo in sicer zaradi delovanja teže, da je invalidnost zaradi te bolezni večja, kot se si

ki se pogosto zaključijo kot bolezen z imenom krčne žile, krctice ali strokovno varice. Ta bolezen sodobnega človeka sodi med najbolj razširjene nasploh. Po podatkih različnih avtorjev zbolijo za njo več kot polovica vsega prebivalstva, čeprav so podatki dokaj različni, glede na starost opazovanih skupin, njihov poklice, življenjske navade in druge okoliščine.

Za razumevanje nastanka motenj v obtoku in razvoja krčnih žil, si moramo najprej priklicati v spomin znanje o normalnem krvnem pretoku.

Vemo, da kri proti periferiji poganja srce s svojo močjo. Potem ko le-ta prepoji tudi najbolj oddaljene dele telesa, odda snovi, ki jih kot potrebne nosi s seboj in sprejme od celic tisto, kar jim je odvečno ali škodljivo, začne pot nazaj proti srcu. Od najtanjših žilic, lasnic ali kapilar proti debelim in debelejšim se t. im. venska kri zbira in usmerja proti srcu. To omogočajo posebne zaklopke, nameščene v notranjost ven. Sila, ki poganja kri, pa prihaja z več strani; pritisk nove krvi, ki prihaja, gibanje mišic ob venah (posebno pri delu), utrip

Iz zgodovine tiskarstva

BATIK

Na Javi ima vsaka pokrajina, kjer izdelujejo batik, svoje izbrane barve odtenke in kombinacije, včasih tudi posebne vzorce. Tako strokovnjak lahko ugotovi, iz katerega dela Jave je izdelek. Na javanskih batikih prevladuje predvsem poleg svetlo modre in črne, purpur rdeča, z rahlim odtenkom vijolične barve.

Na Sumatri pa je batik postopek enak javanskemu, le da njihov barvni kolorid namesto purpur rdeče uporablja turško rdečo. Na Celebesu, posebno v osrednje, izdelujejo še zelo primitivne enobarvne batikke. Tkanine, na katere

Cvetlični motivi so kljub stilizaciji tako čitljivi, da se da dognati, za katero rastlino gre. Rastlinski ornamenti njihovih batikov, so posneti iz njihove flore.

Posebno vrsto batik vzorcev tvorijo motivi, ki so simetrično razporejeni v vrstah in posnemajo pletene ali tkane vzorce. Indonezijski batik vzorci, oziroma nekateri detajli, so se pojavili celo na pečatih. To pričajo najdbe iz Indije in Krete. Značilna vrsta indonezijskih vzorcev se imenuje »Udan liris«. Tvorijo jih zelo tanke črte (udan liris — pomeni rahel, nežen dež). Nekatere vzorce iz te vrste, so smeli nositi le vi-

Prosta mesta za vaje

Za učenje raznih poklicev sprejmemo naslednje število vajencev:

- 4 vajence za obratne električarje
- 5 vajencev za strojne ključavničarje
- 2 vajenca za strojna mizarja
- 1 vajenca za vodovodnega inštalaterja
- 1 vajenca za strugarja
- 1 vajenca za kovinorezkalca
- 1 vajenca za kleparja

Učna doba za vse navedene poklice traja 3 leta. Kandidati morajo imeti dokončanih 8 razredov osemletke.

Interesenti naj se zglasijo v kadrovskega sektorju do 15. julija 1971, kjer bodo dobili vsa navodila in pojasnila. S seboj naj prinesejo zadnje šolsko spričevalo.

L. P.

delajo batik vzorce, so iz grobnega bombaža. Njihovi vzorci so geometrijski.

Pri prebivalcih Miao na otoku Hainan nosijo žene plisirana krila, s 19–20 cm širokim batik vzorcem. Vzored je sestavljen iz lomljenih črt, med katerimi se opazi tudi kako stilizirano drevo.

Na Kitajskem je še danes razširjen postopek okrasitve modrih in belih vzorčastih poletnih tkanin, katere nosijo predvsem kmečki ljudje. Tu namesto voska uporabljajo maso iz apna, sojinega sira in snovi, ki vsebujejo svinec. Vzorec, ki lahko predstavljajo ptiče ali cvetlice, se ne nanaša s prosto roko, pač pa s pomočjo celoluidnih šablon. Barvajo predvsem z indigom.

Zelo malo značaj način pa je iz Afrike, kjer ga dopolnjujejo z raznimi drugimi tehnikami.

BATIK ORNAMENTIKA

Ornamentika batika je zelo pestra. Vsaka pokrajina, pa naj si bo Kitajska, Japonska, Indonezija ali Indija, je imela svoje barve in oblike vzorcev. Razlika med pokrajinskimi vzorci in barvami, se še najbolj opazi na Javi, kjer je batik dosegel največji razvoj.

Posebnost javanskih batik ornamentov je v tem, da so glavni motivi povezani z manjšimi in skoraj neopaznimi pikami, črtami, krogi in listi.

K najstarejšim indonezijskim vzorcem spada vzorec, ki predstavlja igro s senčnimi podobami. Imenuje se wajang. Podlago tega vzorca tvorijo ribje luskinke. Poslikava luskinastega vzorca se deli na dva dela: prostega in geometrijskega. Pri prvem so cvetlični motivi prosto razstreseni po tkanini. Med temi motivi pa so še razne fantazijske slike, stilizirani oblaki in figure, ki predstavljajo wajang (to je igra s senčnimi podobami; odtod tudi wajang vzorci). Značilni so detajli z dvojno nastopajočimi perutnicami.

Pri drugem načinu naneso vzorec na luskinasto podlago simetrično. Okoli večjih, razporede manjše motive v obliki zvezde, križa, trikotnika ali kvadrata.

soki dostojanstveniki. S tem, da so se bogataši poročali z nižjimi sloji, se je ta prepoved omilila.

Poleg prastarih vzorcev so sprejeli v svoj oblikovni zaklad javanskih batikov tudi kozmične simbole, ki so bili razširjeni tudi izven meja Indonezije. Tak simbol je bila tudi gora sveta z drevesi življenja, ki rastejo iz ladje z dušami. Daleč za rastlinskimi, zaostajajo živalski vzorci. Na teh vzorcih so upodobljeni: ptiči, metulji, gosence, stonoge in rakove škarje. V javanskih batikih redko nastopijo zmaji in sloni. Vse te vzorce uporabljajo za poslikavanje oblačil.

Možje nosijo velike naglavne rute. Tkanina, na katero delajo vzorec, je iz bombaža. Ruta je enakomerno okrašena z vzorcem, le v sredini je kvadrat, ki je obarvan ali neobarvan. Robove obdaja ozek, resam podoben ornament.

Podolgovat šal, ki se uporablja za nošenje otrok in košar z jedili, se imenuje slendang. Običajno je okrašen po vsej površini, včasih pa ima v sredini nepobarvan pravokotnik, ki poteka vzporedno z dolžino.

Oblačilo, ki pokriva spodnji del telesa do členkov, se imenuje sarong. Tkanina je bombažna ali svilena, njena velikost pa je 200 × 110. Včasih ga lastnik ovije okoli ledij, zgodi pa se tudi, da ga sešijejo v krilo in pritrdijo s pasom. Sarong je bilo še pred 50 leti jutranje oblačilo evropskih Indonezijcev, obeh spolov. Tudi danes še obstaja, nosijo pa ga predvsem mulatke.

Pri sarongu je razporeditev vzorca zelo važna. Dve veliki površini obdajata srednji del. Obe površini imata prosto tekoča vzorca, katera pa sta lahko različna. Srednji del je strogo geometrijski. Prosto tekoč vzorec se ravna po pokrajini, geometrijski pa je vedno enak. Različnost vzorcev je zelo praktična, saj lastnik oblačilo lahko nosi jutraj in zvečer, pa bo kljub temu imel vsakokrat drugačen vzorec! Sarong torej predstavlja dvojno oblačilo. Medtem, ko je sarong moško delavno oblačilo, je pandjang slavnostno. Njegov vzorec je enakomeren po vsej površini in je brez središčne pravokotnika.

Lahke spalne srajce iz našega blaga

1. Iz enobarvnega poliestra ali popelina ukrojimo srajco zvončastega kroja. Na prvih vstavimo belo čipko, ki jo na konici zaključimo z majhno pentljo.

2. Če ena srajca iz enobarvnega blaga, ki jo lepo dopolnimo z vezano bordurico.

3. Tudi pri spalnih srajcah upoštevamo modo romantičnega stila. Rabimo z romantičnim motivom potiskano blago in ozko čipko za vstavljanje.

4. Spalne srajce klasičnega kroja so vedno lepe. Ukrojimo jo iz potiskanega batista in dopolnimo z belim ovratnikom in obrobo.

5. Ljubka srajčka za tople dni pikčaste batista. Polepšamo jo z enobarvno volančko.

6. Tudi za perilo so tiskane bordure zelo lepe in moderne. Srajce ukrojimo tako, da se bordura ponavlja tudi na rokavih, ki se spodaj razširijo.

7. Tudi ta srajčka je iz potiskanega batista. Okrog vratu prišijemo drobno čipko. Volančka je iz iste gosenice kot srajca.

8. Za vroče dni je primerna naslednja spalna srajca. Lepa bo, če jo takole dopolnimo s široko čipko.

9. Tudi čarleston stil je primeren za spalne srajce, seveda ne sme biti životek oprijet. Z borduro potiskan spodnji del je nabran. Obrobimo jo z ozko čipko.

Mak

Največje njihovo oblačilo, pa je dodot (350 × 210). Tako kot pandjang, je tudi dodot enakomerno okrašen. Včasih ima dodot še vlečko, ki zadaj pada v širokih gubah. To oblačilo smejo nositi le »knezi, knjeginje« in visoki dostojanstveniki. Za te tkanine je določenih okoli 100 vzorcev, kateri se drugje na drugih oblačilih ne sme uporabljati.

OKRASEVANJE Z ZLATIMI LISTI

V Indoneziji je zelo razširjeno okraševanje slavnostnih oblačil z zlatimi listi. Tudi nekatere batik tkanine, so okrašene s temi listi,

katere lepijo na tkanino. Najboljše lepilno sredstvo je beljak, uporabljajo pa tudi mešanico lanenega olja, kadila in ilovice. Če izvzamemo z zlatom okrašene tkanine za tujce, z obveznim wajang vzorcem, je ta način okraševanja razširjen predvsem v vzhodni in zahodni Javi ter na Baliu in Sumatri.

EVROPSKI BATIK

Že v drugi polovici 17. stoletja so na Holandskem, Švici in Angliji posnemali tehniko batika. Sprva so dedlali s tjangingom in bakrenimi in lesenimi modeli in šablonami, pozneje pa so se začeli s

tovarniško proizvodnjo. Ta postopek je bil hitrejši in zato tudi cenejši, kvaliteta pa je s tem padala.

Evropske batikke so tudi izvažali v Indonezijo in Indijo. Prebivalci, kateri si niso mogli privoščiti dragocenih domačih tkanin, so radi kupovali cenejše evropske.

Batik se je razširil po vsej srednji in zahodni Evropi. Največji razcvet je doživel v 19. stoletju. V novejšem času pa v Švici. Še vedno izdelujejo tkanine za damska oblačila z wajang vzorcem. V sestavi barv, pa z javanskimi batikimi nimajo nobene zveze.

M. Rakovec

Motnje krvnega obtoka v spodnjih okončinah . . .

(Nadaljevanje s 4. strani)

pa so lahko vene na površini ali v globini. Našemu opazovanju so seveda povrhnje krčice bolj dostopne, pa tudi pogostejše so. V začetku razvoja bolezenskih sprememb ni posebnih težav. Pojavijo se v glavnem čez dan, zaradi pokončne drže človeka. Noga zateče, čez noč pa zopet splahni. Pojavi se hitrejša utrujenost, napetost v stopalu in v goleni, žile čedalje bolj nabrekajo. K temu se pridružijo krči. Ko bolezen enkrat začne svojo pot, jo skoraj nezadržno nadaljuje, če se le ne poseže vmes. Žile se čedalje močneje širijo in zajemajo tudi prej neprizadete dele, prehrana goleni, stopala ali cele spodnje okončine je čedalje slabša. To se kaže tudi na koži kot zadebelitev, drobne krvavitve, sprememba v barvi, površno vnetje — t. im. golenji ekcem. Pogosto se pojavi vnetje še na žilah,

neke vrste sesedanje in zlepljanje krvi na vnetem predelu — tromboflebitis, ki zna biti huda komplikacija krčnih žil. Na nekaterih mestih krčice toliko izbuhnejo navzven, da iz njih začne krvaveti, pridružijo se spremembe na ostalih tkivih, a v končni fazi sledi najnevarnejša posledica — razvoj golenje razjede.

Obolenje je mogoče pri večini oseb zadržati v razvoju bolezenske slike, omiliti težave in vsekakor preprečiti poznejše nevšečnosti in komplikacije. Osnovno pa je zavedati se, da iz majhnih nastanejo velike krčne žile in iz lažjih hudi znaki, ker bolezen, če jo ne začnemo zdraviti, nenehno napreduje. Poleg tega mora biti vsak bolnik pripravljen na sodelovanje pri zdravljenju, ki traja domala vse življenje od prvih težav naprej, s krajšimi

ali daljšimi presledki brez vsakih motenj. To nedvomno terja veliko potrpežljivost od zdravnika, še več pa od bolnika.

Zdravljenje in preprečevanje posledic mora upoštevati vse tiste činitelje, ki na svoj način vplivajo na nastanek krčnih žil. Ker na prirojene slabosti ne moremo vplivati v zadostni meri, se usmerimo na tiste, ki so nam dostopne. Zdrav način življenja ob zadostnem telesnem gibanju, gojenje športov, pravilno razporejeni in dobro izkoriščeni počitki, posebno v poklicih, ki terjajo daljšo stajo, v nosečnosti itd., pomagajo preprečevati prezgodnje nastajanje krčic. Zdravljenje začnemo čimprej in ga usmerjamo zoper vse činitelje, ki so nam dostopni. Uporabnih metod je več; jemanje zdravil, zdravljenje z injekcijami ali operacijo, oziroma kom-

binacijo več metod hkrati. Težko je dati prednost neki od teh, kajti vsaka ima prednost v enih in slabost v drugih primerih. Prepustimo da o teh odloča zdravnik, bolnik pa naj sledi in izvaja njegove napotke. Od bolnika se terja da prihaja redno na kontrolo, nosi elastične povoje, ki jih snema le ponoči, a nogo povija natanko tako kot mu je naročeno. Večkrat je potrebno da bolnik dobi tudi vložke za ploska stopala, oz. izvaja ortopedske vaje za jačanje stopalnega oboka, izgubi kakšno kilo v telesni teži ter se izogiba vsega kar bi sicer oviralo krvni obtok. Nekateri bolniki obupajo v času zdravljenja, ne zavedajoč se posledic katerim gredo nasproti. Uspehi zdravljenja pa ne izostanejo, če se le začne dovolj zgodaj in dovolj dolgo.

Zdravljenje motenj obtoka v spodnjih okončinah je kot rečeno zelo različno. V zadnjem času se je razvil nov način zdravljenja z različnimi preparati, ki jih pacient zaužije ali uporablja lokalno in ki posegajo v področje mikrocirkulacije. Ti preparati uspešno preprečujejo posledice, ki nastanejo zaradi motenj krvnega obtoka v spodnjih okončinah. Tako so znani preparati divjega kostanja, ki vplivajo na kapilarno steno tako da zvišujejo kapilarno rezistenco in zmanjšujejo prepustnost kapilar. Dobre uspehe zdravljenja so tudi registrirali pri t. i. kombinirani terapiji. Najboljše so se pokazale kombinacije preparata, ki vsebujejo razen tonizirajočih, vasoprotektivnih substanc še komponente, ki stimulirajo obtok in take, ki imajo protivnetno delovanje.

Pri zdravljenju varikoznega simptomnega kompleksa naj bo načelo pacienta, da čimprej začne s terapijo.

Zdravljenje takih bolnikov mora biti dobro organizirano in zahteva od zdravnika, in posebej od pacienta popolno sodelovanje, seveda če želimo nekaj doseči. Posebej je važno poudariti zgodnje triaziranje in odkrivanje takih bolnikov, pri katerih so spremembe šele na začetku. Takoj je treba začeti z zdravljenjem in ukrepi, ki naj preprečijo napredovanje bolezni.

Sistematični pregledi delavcev v industriji bi morali biti redni, osebe, ki so ogrožene pa bi bilo treba pravočasno poklicno preorientirati, kar pomeni za delovno skupnost in prizadetega velik dobiček.

Razumljivo je, da je v vseh primerih boleznii oziroma motenj ob-

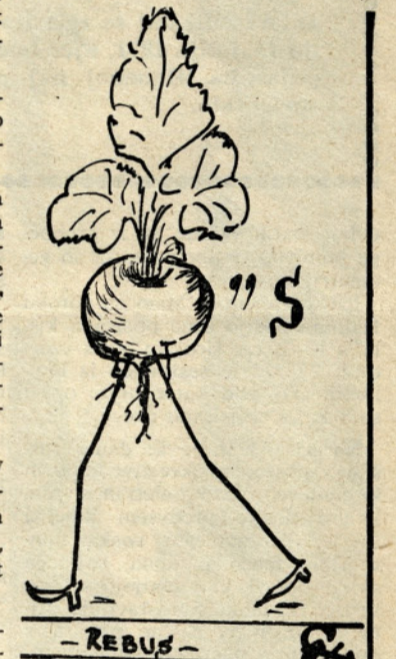
toka v spodnjih okončinah potreben zdravniški pregled in spoštovanje zdravniških navodil, ker je samo zdravnik pristojen za reševanje tega problema.

Zamotana, zelo heterogena in še vedno ne raziskana področja prevarikoznega in varikoznega sindroma so problema, ki jih vse bolj raziskujejo; proučevanje tega medicinskega, hkrati pa tudi socialno-ekonomskega problema današnjega časa terja po vsem civiliziranem svetu ne samo vztrajno in sistematično skupinsko delo strokovnjakov medicine, temveč tudi aktivno sodelovanje bolnika.

V takšno načrtno delo je predvsem vključen vsak zdravnik. Poznanje zgradbe ven in normalnega venskega krvnega obtoka zlasti v spodnjih okončinah je temeljno znanje, ki omogoča zdravniku, da prodre globlje v problematiko vzroka in nastanka teh sicer kroničnih stanj. Tedaj začetek zdravljenja ni težak, ker terja manj porabljenega časa, daje pa kvalitetnejšo obdelavo bolnika in končno v večini primerov zelo dobre uspehe zdravljenja.

Ti nagibi opravičujejo in so hkrati »moto« vsebine tega sestavka, ki v njem želimo poudariti pomembnost problematike motenj venskega krvnega obtoka v spodnjih ekstremitetah, seznaniti bralca oziroma eventualnega pacienta o tem zelo pogostem problemu.

Dr. Đ. L.

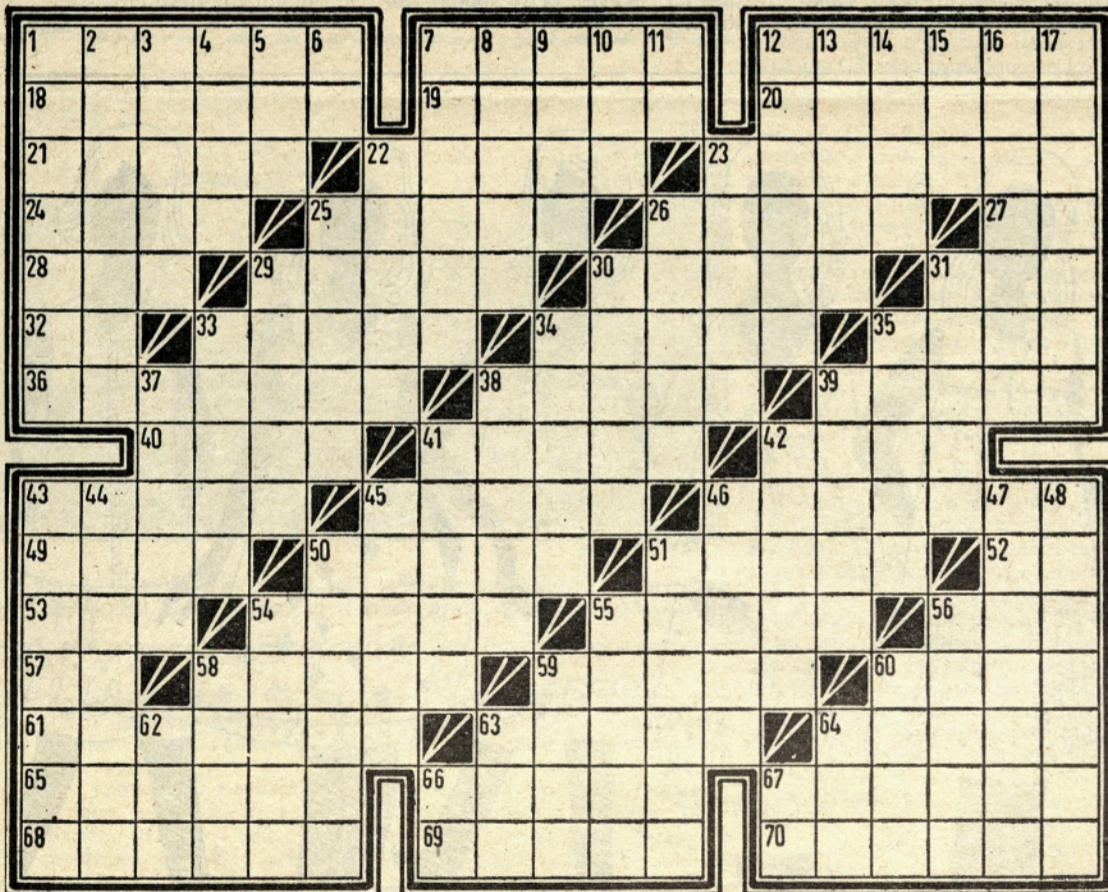

3. nagradna križanka

Vodoravno: 1. hokejist ljubljanske »Olimpije«, 7. svetla, atlasasta polsvilena tkanina, 12. prebivalec glavnega mesta ČSSR, 18. duhovi umrlih v starorimski mitologiji, 19. tretja najdaljša angleška reka (274 km), 20. plaz, 21. starogrška boginja modrosti, 22. pasta, maža, 23. zabavišče s krajšimi predstavami, 24. premoženje neveste, 25. francoski pozitivistični filozof in umetnostni zgodovinar (Hippolyte, 1828—1893), 26. nekdanja prostorninska mera za tekočine (približno 1,5 litra), 27. avtomobilska oznaka Makarske, 28. osebni zaimek, 29. slavnostna pesem kot simbol državne pripadnosti, 30. mazač, 31. pijača iz sadja, 32. začetnici slovenskega pesnika z vzdevkom »pesnik Sor-

filmske igralka Dor, 46. izdelovalec izdelkov iz žgane gline, 49. ime grafika Debenjaka, 50. potomec sodobnega slovenskega slikarja in belca in črnke, 51. glasen izraz veselja, 52. kratica za »televizija«, 53. ime košarkarja Daneua, 54. naslov, firma, 55. vrh strehe, 56. egipčanski sončni bog, 57. Ludolfovo število v matematiki (3,14), 58. ostanek kart pri deljenju, 59. angleški romantični pesnik (John, »Endymion«), 60. star denarni drobiž, 61. zabit človek, 63. pripadnica ene od ras, 64. visok turški državni uradnik, 65. strokovnjak za nauk o gorah in gorovjih, 66. junak Levstikove povesti (Martin), 67. iglavce južnih krajev, 68. namen, nakana, 69. ptičje blato, zlasti morskih galebov in pingvinov,

Gospicu, deloval in umrl pa v ZDA, 12. reklamni lepak, 13. hrvaški šahist z naslovom mednarodnega mojstra (Braslav), 14. menično jamstvo, 15. bukov in hrastov plod, 16. cvetica vetrnica, 17. strežaj v gostinstvu, 22. izba, 23. zavrt pramen las, 25. tridelno papeško pokrivalo, 26. umetniški ples, 29. »zeleno zlato«, 30. nevernik, ajd, 31. oljna rastlina, ki jo goje pri nas v Makedoniji, 33. odlično dalmatinsko vino, 34. železov kršec, 35. liv, 37. važno živilo, 38. ime največjega ukrajinskega pesnika Ševčenka, 39. izumitelj elektromagnetskega telefonskega aparata (Samuel), 41. priimek dveh slovenskih kiparjev, bratov (Boris in Zdenko), 42. mesto v francoski pokrajini Champagne s slovito

škega polja«, 33. del pohištva, 34. zanos, elan, 35. reka v vzhodni Sibiriji, ki se izliva v Laptevsko morje, 36. slikanje z mineralnimi barvami, 38. najkrvoločnejša mačka, 39. obdelovalec lesa, 40. partizansko ime hrvaškega narodnega heroja Iva Ribarja, 41. mera za zlato in drago kamenje, 42. pust, nerodoviten travnat svet, 43. slovenski protestantski pisatelj (Sebastijan), 45. ime zahodnonemške

ki ga uporabljajo kot fosforno gnojilo, 70. granatno jabolko.

Navpično: 1. šibkost, neprijetno telesno počutje, 2. lučanje, 3. vrsta metle, 4. Zemljin naravni satelit, 5. stoletje, 6. sosednji črki abecede, 7. teta, 8. osrednji del cirkusa, 9. vrhnji del glave, 10. najslabša šolska ocena, 11. začetnici slavnega jugoslovanskega izumitelja na področju elektrotehnike, ki se je rodil v Smiljanu pri

katedralo iz 13. stol., 43. žlahtni plin (Kr), 44. obalno področje s kopališči in letovišči, 45. odrezek na karti, 46. grški otok v Sredozemskem morju, 47. naša sosednja država, 48. geometrijski lik, 50. glavno mesto istoimenske pokrajine na južni obali Španije, 51. osnovni element tkanine, 54. pregled kandidatov za vojake, 55. slovenski kartograf (Ivan), 56. slovenska filmska igralka, ki deluje v Italiji (Špela), 58. mladič krave, 59. sprimek snega ali zemlje, 60. naša pisava reke, ki teče skozi Pariz, 62. lomljenje, 63. mostiček, 64. izvor, 66. kratica za kilogram, 67. avtomobilska oznaka Perugie.

ZAHVALA

Ob odhodu iz podjetja se najlepše zahvaljujem za dobre želje, ki so mi bile izrečene ob slovesu, za mnoge ljubeznivosti in pozornosti tekom moje dolgoletne zaposlitve in tudi za čudovita darila, ki me bodo vedno spominjala vseh sodelavk in sodelavcev.

Justi Pogačnik

Križanko oddajte do 15. aprila 1971